

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
82. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Vasárnap, 1928. április 8.

A szenátusban a bérlők álláspontja csaknem teljes győzelmet aratott

Kormánypárti szenátorok harca az igazságügyminiszter ellen — Mi lesz a törvénnyel, ha most visszakerül a kamarába? — A lakástörvény legfontosabb két szakaszának végleges szövege

— Bukaresti tud. távirata —

Az a bukaresti tudósítás, — amelyet a Nagyvárad Estilap tegnap közölt a lakástörvény körül a szenátusban kialakult felfogásról — százszázalékosan valóban bizonyult: a felsőház azokat a változtatásokat hajtott végre a lakástörvény javaslaton, amelyeket a Nagyvárad Estilap bukaresti tudósítója, legilletékesebb helyekről szerzett értesülése szerint, előre jelzett. Kétségtelen, hogy ez a bérlők bizonyosfokú győzelmét jelenti és mindenesetre figyelemreméltó, hogy a szenátusban magának a felső törvényhozó testületnek egyik al- elnöke, Toni Ilescu állt azoknak élére, akik a nagy tömegek jogos kívánságát megértve, a bérlők javára bizonyos könnyítéseket eszközöltek a kamara által elég retrográd formában elkészített lakástörvényen. Stelian Popescu igazságügyminiszter, akinek ugy- szólván szívéig volt a lakástörvény, abban a bérlőellenes formában, ahogyan a kamara megszavazta, (sőt az igazságügyminiszter eredeti javaslatához képest a kamara által megszavazott formula még enyhülést is jelentett a bérlők javá- ra!) a szenátus nagy többségé- nek határozott kívánságával szemben a végsőkig ellenállást tanúsított, sőt, ha hinni lehet, a híreknek, még a miniszterelnö- köt is sikerült a maga oldalára állítani. Amde a bérlőpárti sze- nátorok kitartottak álláspont- juk mellett és valósággal fellel- kesedtek, amikor hallották, hogy egy megbeszélés alkal- mával Toni Ilescu ezt mondja az igazságügyminiszternek:

„A szenátus nem holmi ik- tató hivatal ám!”

Vége aztán létrejött a béke a két tábor között: kicsit enge- dett a bérlőpárt és eredeti ál- láspontjához képest elég nagy koncessziót tett Stelian Popes- cu igazságügyminiszter. Így került aztán tárgyalásra a sze- nátus plenumában a törvényja- vaslat, amelyen ez a törvény- hozó fórum két lényeges vál- toztatást eszközölt. Miután a lakástörvényt úgy, amint a ka- mara megszavazta, már ismer- tette teljes egészében, még pe- dig minden más lapot megelőz- ve a Nagyvárad Estilap, alább adjuk a szenátus által megsza- vazott törvény két ama pasz- szusát, amelyek a lényeges változtatást tartalmazzák.

dig minden más lapot megelőz- ve a Nagyvárad Estilap, alább adjuk a szenátus által megsza- vazott törvény két ama pasz- szusát, amelyek a lényeges változtatást tartalmazzák.

A második szakasz C) pontjának végleges szövege a következő:

Nem élvezik a meghosszabbítás kedvezményét azok a bérleti szerződések, amelyek a legutóbbi törvényes meghos- szabbítás kedvezményében részesültek és amely szerződések alapján 3000 lejen felüli évi bért fizetett a lakó az ország fővá- rosában, 2000 lejen felüli évi bért a törvényhatósági váro- sokban (municipiumokban) és 800 lejen felüli évi bért az or- szág többi részében.

A második megváltoztatott szakasz a 4.-ik, amely így hangzik:

A jelen törvény rendelkezései szerint meghosszabbi- tott bérleti szerződések évi bére nem lehet kevesebb, mint az alaphér harminckétszerese ama szerződéseknek, amelyek 2000 lejnél nem magasabb évi békebérösszegű lakásokra vo- natkoznak, úgy, amint a törvény második szakaszának c) pontja megállapította: a 2000 lejen felüli, de 3000 lejnél nem magasabb békebéli lakbérösszegű szerződésekre vonatkozóan a szorzószám: negyven.

A kamara már nem változtathat a törvényen

Felmerül most már az a kérdés: mi történik ezzel a törvénnyel, miután a szenátus távolról sem abban a formában szavazta meg, amelyet a kamara adott neki. A helyzet az, hogy a szenátus által elfogadott törvény most visszakerül a kamarába, de csak azért, hogy a kamara ratifikálja azokat a módosításokat, amiket a felsőház eszközölt. Változtatásokat a kamara már nem tehet a törvényen, úgy, hogy ez pár napon belül megjelenhet a Monitorul Oficialban s akkor érvénnyel bír

Rálőtt az apjára, aztán öngyilkos akart lenni

Az apa halálos sebeivel megakadályozta fia öngyilkosságát

— Az Estilap eredeti távirata —

Pozsonyból jelentik: Stampil Károly, a híres pozsonyi könyvkiadó, a Presburger Tag- blatt kiadójának Károly nevű fia, üldözési mániában szenved s egy rohamában tegnap el- menekült hazulról. Majd az éj- szaka folyamán a beteg fiatal- ember visszalopódzott szülei házához, benyitott atyjának há-

lőszobájába. Az idős Stampil már aludt a fiatalember felgyuj- totta a hálószoba lámpáját, oda ugrott apja ágyához és a sze- rencsétlen öreg emberre revol- veréből háromszor rálőtt. Majd látván tettét, felelősségérzete feltámadt, magatelt fordította a fegyvert. Á sulyosan sebesült öreg végső erőfeszítéssel meg-

akadályozta fia öngyilkos kísér- letét. Mire a házbeliek berohan- tak, az öreg Stampil már el- vesztette eszméletét s a fiu ma- gába roskadva egy széken két- ségbeesetten jajveszékelt. Majd önként jelentkezett a rendőrsé- gen. Stampil volt a kiadója an- nakidején a híres Stampil-féle tudományos zsebkönyvtárnak. A könyvkereskedőt haldokolva szállították a kórházba.

Titulescu mégis találko- zik Kemállal

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A „Paris Midi“ berlini jelentése szerint a német főváros diplomáciai kö- reiben állhatatosan és minden cáfolat ellenére tartja magát az a hír, hogy Kemál basa és Titulescu április 11-én ta- lálkoznak Ó-Tátrafüreden, ahol mindkét államterfi elsősorban gyógyulását keresi.

Megölt a gáz egy öttagú családot

— Az Estilap eredeti távirata —

Aachenből jelentik: A Wie- sen-strassén tegnap megdöb- bentő szerencsétlenség történt. Talajsüppedés miatt a gázcső megrepedt. A gáz behatolt egy hatalmas bérházba és pillana- tok alatt elárasztotta az ösz- szes lakásokat. Kivonultak a tűzoltók és létrákon mentették ki a szerencsétlen lakókat. Ké- söbb azonban észrevették, hogy a szomszédos bérházat is elöntötte a gáz.

Ide már csak gázálarccal tudtak bemenni a tűzoltók és az egyik lakásban rettenetes látvány tárult szemük elé. Egy öttagú családot holtan, meg- fulladva találtak. A családapa, aki, ugyiltszik, menteni akarta gyermekeit, kislányát a karjára vette, azonban alig tehetett né- hány lépést, összerogyott és megfulladt. Ugy találták meg a többi családtagok között, hol- tan kislányát még mindig kar- jaiban szorongatva.

NYILTER

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Akinek így rendeltetett és nem máskép...

A nagyvárad gazdag házból való fiatalember kint él Párisban. A szülei küldték ki, egyetemét végzett. Évek után tért vissza, idehaza öröm és állás várta: apja gondoskodott, hogy jó elhelyezést nyerjen és egyik vállalatánál helyezte el vezető pozícióba. A párisi nagylevegőjü élet után mit tehet egy vidéki keretek közé szorult fiatalember, akinek zabot kapott a fantáziája és messze maga mögött hagyta azt a morált, különösen a szerelmi élet terén, amelyet a családi életben tapasztalt. A gazdag fiatalember naponként eljárt egy városégi házba, ahol piros lámpa fénye figyelmezteti a járó-kelőt azokra a piros örömekre, amelyek a vasműcsos kapu mögött várják.

Szerelem a fagypontra alatt

A gazdag fiu megismerkedett itt egy nővel, ahol nincs más, csak szerelm: szerelm, de a fagypontra alatt. Állandóan ezzel a lánnyal töltötte az idejét és mert a nő fiatal is volt, csinos is, könnyen hitelt lehetett adni neki, hogy ő is egyike azoknak az árva madárkáknak, akik kis-korukban kipottyantak a fészekből és szárnyatlanul, éhesen vergődtek el a minden szegény szép nő számára legeslegutolsó megoldásig, amikor már minden mindegy. Gazdag is volt, ifjú is volt, szíve is volt és mert azt gondolta, hogy a párisi szemüveg mássá szövi a vidéki konturokat, a maga ideálműsában hősi tette szánta magát a fiatalember: kifizette a nő adósságait és vásárolt egy családi házat, ahova a lánnyal együtt beköltözött. Hiábavaló maradt a szülők minden kapacitása, egyebet nem tudtak gyermeküknek elérni, minthogy nem gondolt a házasságra, csak éltek kettesben és a fiu azt gondolta, hogy ez a szerelm s ez a nagyvilág, amely figyelmen kívül hagyja a kisvárosi előítéleteket. Végre a szülők is megunták a macerálást, a fiuk különben nem költött sokat, rendesen vezette és fejlesztette a vállalatot s ezen közben gyakran akadtak üzleti ügyei, amelyek Nagyváradról elszólták.

Ezenközben, nemrégiben történt, egyszer váratlanul érkezett haza és a lakásán egy idegen fiatalembert talált. Nem kell mindjárt rosszra gondolni, különben is a rendőri hatóságok tapasztalata szerint, akik az ilyen nőket befejezett pályafutásuk után a polgári milieuban is figyelemmel kísérik, ezek a rossz nők nem maradnak

rosszak, ha egyszer elmúlt tőlük az az idő, amikor hivatásuk a szerelem. Az idegen elébe állt a férfi jogokkal rendelkező vetélytársnak s komoly és jól átgondolt hangon így szólt hozzá:

Patétikus jelenet az élet színpadán

— Uram Ön gazdag és Önnek mindent megadott a sors. Azt az asszonyt, akit én szeretek s aki nélkül nem tudok élni, szintén csak a pénz jogán tartja rabul. Mert Sárika rab, — így hívták a közös szerelmet, — rabmadár annak ellenére, hogy ilyen puha a kalitkája. Adja vissza nekem Sárikákat! Adja vissza, mert Sárika ugyanis csak engem szeret.

Az idegen összetette a kezét és a páthosszal teli szavak után felnézett sandán az égre, ahogy rossz szindarabokban szokás.

— Kicsoda maga és hogy került ide? — ismételte meg a kérdést a meglepett fiatalember — mondja meg azonnal, hogy került ide és mondja meg világosan, mit akar!

Es ezzel odébb tolt a maga elől Sárikákat, aki könnyöregve tárta szét karjait és csak ennyit sikoltzott:

— Nem igaz, amit mond, nem történt közöttünk semmi; csak régebről ismer, kérlek, ne hallgass rá! kergesd el ezt az embert!

A gazdag házibarat dühösen rászólt barátjának:

— Hagyd abba, nem kérdezek! On beszéljen!

Az idegen: Feleségül akarom venni, nevet akarok neki adni és senkinek sincs joga, hogy elbűnk álljon, ő szeret, addig is, míg kizárólag a magáénak hitte, engem is szeretett.

— Menjete! — mondta rekedten a gazdag barát, menjete, én jót akartam. Nem állok senkinek az útjába.

A leány ájultan esett össze, de azt hitte, ez már komédia.

Privát levél közszemlén.

A hivatal íróasztalán ez a levél feküdt:

„En elmentem, mert Te már nem bíztál bennem és mert én nem tehettem másképp. Nem igaz volt azzal a fiúval a kaland, ő csak ki akart használni téged. Amikor én eljöttem tőled, arra spekulált, hogy te pénzt adsz neki, mert te jó vagy, hiszen csupa jót cselekedtetél velem. En örültem, hogy te szeretsz és viszonzszerellek és sohasem hagytalak volna el önként. De tudtam, hogy a válás órája itt lesz, bekövetkezik és akkor mennem kell, nincs más hátra.

Azt is gondoltam annál a jelenetnél, hogy talán Te voltál az, aki ezt a fiut felbéreltetted, hogy komédiázzon, hazudjon, hogy minél könnyebben elhagyhassál. Igaz, hogy ismertem őt és volt többször náiam, de csak akkor, akkor, amikor Te még tudhattál róla és nem bántattad. Ő egy kereskedősegéd, akit szerettek a többi lányok

és ő kihasználta őket. Tudtam, hogy hazudik, amikor előttem komédiázott, jó tipp voltam neki, hogy adsz majd pénzt. Váradról míg lehozott Câmpolungba, azt mondta, itt sokat lehet keresni, ha mint férj, feleség lesz a nevünk. Látnod, megmondok én neked mindent, nincs már értelme a hazugságnak. De csak három hétig voltunk együtt, akkor ami kis pénz volt, magával vitte, meg az óráim is, amit tőled kaptam, otthol feltörte a szekrényt. Most itt vagyok egy idevaló üzleti házbán, szép álomként gondolok reád, a váradi napokra, a kis házikonkra, ahol volt egy piros rózsafa, amit én ültettem. Ne haragudj, hogy hirt adtam magamról, nem akarom, hogy olyannak tarts, akiben nincs egy csöpp hála Sanyika, Sanyikám, innen is imádva szeretlek téged...”

— Mit tetszik most akarni ezzel a levéllel? — kérdezte a rendőrtisztviselő egykedvűen, száraz hivatalos hangon. Indítsunk nyomozást az ellopott óra és a pénzek miatt.

— Nem, köszönöm, szölt folytattam a gazdag ur, más, sokkal nagyobb kéresem volna. Tegyük lehetővé, hogy elhagyhassa azt a helyet, azt kérem, hogy hozzák haza, ha kell, itt deponálom a költségeket.

— Uram, csak nem vesz feleségül egy ilyen...

— Ne tessék mondani kérem, nagyon kérem, semmit. Nem, de nem lehet tudni: talán igen... (bl.)

Nagyvárad gazdasági élete karácsonytól—husvétig

Még mindég válságos a helyzet a nagy és kisiparban, a kereskedelemben és a munkapiacra

Az elmúlt esztendő végén a legnagyobb pesszimizmus-sal tekintett mindenki Nagyvárad közgazdasági életének jövője elé. Csattanós és véres tragédiák festették alá a fekete 1927-es esztendő gazdasági történetének utolsó napjait és a mérleg, amelyet lezártunk, olyan mértékben volt passzív, amilyenre senki sem számított. Kilátástalan, reménytelen volt a helyzet. Az ipar, a kereskedelem minden ágában újabb szomorú szenzációk árnyéka kísértett és az ideai esztendő első napjaiban még senki sem tudta, miképpen fogjuk

szemben találni magunkat a krízis újabb hullámaival.

Egészen szerencsés és közgazdaságilag csak nehezen megmagyarázható véletlenek okozták azt, hogy a rém, amitől féltünk, nem következett be. Elmaradtak a szenzációk, lassanként megnyugodtak a kedélyek és a csöndes várakozás sáncái közé ástuk be magunkat. A heves és élet-halálra menő küzdelemből álló harc fejlődött ki és ebben a pillanatban még mindig tartjuk a pozíciót. Ez már önmagában véve is eredmény és bizonyos optimizmusra is jogot

ad. Ujjászületésről még nem lehet ugyan szó, hiszen még fegyverszünet sincs. De lélegzetet kapunk, van időnk magunkat összeszedni és bátorságot szereztünk magunknak a további harcokhoz.

A gazdasági élet tényezői közül a helyzet magaslatára a bankok emelkedtek.

A bankok

parádés mérlegekkel rukkoltak ki és tanubizonyosságot tettek arról, hogy ezek az intézmények egészségesek, életerősek és nem rendültek meg a nagy földrengésben. Bizonyos változások természetesen történtek, de ezek mindenképpen egészséges tüneteket mutatnak föl. Végrehaj-

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel

hogy mindenkinek módjában álljon ruházati cikkei olcsón beszerezni, dusan felszerelt raktáramat a legelőnyösebb heti-, vagy havi részletfizetésre árusítom.

Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét női és férfi szövetekre, selymek, damasztok, mindennemű vásznaimra, szőnyegek és garnitúrákra Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb minőségig.

Witrael Gábor

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10 sz. Bihar megyei Takarékkal szemben.

tottak nagyszámú alapkezeléseket, beolvadásokat, reorganizációkat. A helyi önálló bankok száma csökkent ugyan, de a tőke, amellyel a bankok dolgoznak, határozottan megnövekedett.

A Biharmegyei Takarékpénztár külföldi kölcsönakciója teljes sikerrel járt és hír szerint újból is van az újabb nagyszámú folyósítás, amelyet az intézet most már nem csupán saját iparvállalatainak és klienseinek alimentálására fordíthat.

A Polgári Takarékpénztár, az Egyesült Bank és Takarékpénztár, az Agrár Takarékpénztár és a többi helybeli nagy bank tőkeereje megismosodva került ki a küzdelemből.

Igen tekintélyes méretekben dolgoztak a bankfiokok. Elsősorban a bukaresti bankok fiokjai, amelyek olcsó kamattal mellett állottak a hitelképes közönség rendelkezésére. A legnagyobb arányú fejlődést az Erdélyi Bank és Takarékpénztár fiokja mutatta, amely néhány heti télen-séget leszámítva, ugyancsak a krízis egész ideje alatt zavartalanul dolgozott és igen jelentékeny összegű jelzálogkölcsönök folyósításával enyhített a helyzeten. Nem maradt vissza a Hitelbank fiokja sem, különösen attól a pillanattól fogva, amikor nyilvánvalóvá lett, hogy a banktörvény tervezete megbukott és a kormány nem mutatkozott többé az idegentőke ellenségeinek.

Sokkal kedvezőtlenebb a helyzetkép

a gyáraknál és iparvállalatoknál.

Ujabb nagyarányú fizetésképtelenségek nem történtek ugyan, de talán csak azért, mert

a közgazdasági életnek e fontos tényezői ugyancsak teljesen télen-ségre voltak utalva.

A szeszipar az új szeszitörvény hatása alatt határozottan fejlődött.

Teljesen lezúllott azonban a malomipar, amely valaha Nagyvárad egyik büszkesége volt

és ma már a legnagyobb malomok is csak vármőrlésre rendezkednek be.

A cipőgyárak, amelyek exportképesek, majdnem teljes üzemen dolgoznak, az áruk elhelyezése azonban nehézségekkel jár.

A legnagyobb katasztrófa az építőipar és a vele kapcsolatos iparágakat érte.

Szomorúan jellemző, hogy az idei tavasz egyetlen újabb építkezést sem hozott Nagyváradnak, pedig éppen a lakásleltszabadtársok kritikus időpontja mulhatatlanul szükségessé tenné a házak építését.

A vasgyárak is határozottan stagnálnak, különösen azóta, amióta a vagonjavításokat kivették a magánvállalkozások kezéből.

Hasonlóan szomorú sorsa van a kereskedelemnek és pedig minden vonalon. Csodálatosképpen

csak az autók kereskedelem lendült fel

és ebben az esztendőben löbb, fővárosiasan berendezett autózlet alakult Nagyváradon. Még vevőkben sincs hiány. A nagykereskedelemben

a terményüzlet mutatott némi fellendülést,

de csak addig, amíg a terményexportot ki nem vették a magáncégek vállalkozásaiból.

A nyílt üzletekkel bíró kereskedők sorsa változatlanul szomorú. Egymásután történnek újabb és újabb fizetésképtelenségek és a város legforgalmasabb helyén is lezárt redőnyű üzletekkel találkozunk.

A kereskedők nem bírják a vámot, az adót, üzletbért, a konkurrenciát és a rezsit.

Lassu és biztos elvérzés ez, amely különösen abban jelentkezik, hogy a kereskedők hitele ugyancsak teljesen megszűnt.

Bámulatos és csodálatraméltó küzdelem az, amit ami kereskedőink napról-napra folytatnak a kereskedői becsület és tisztesség megvédéséért.

Ki tudja, meddig fogja még bírni energiájuk és idegrendszerük?

Nem mutatkozik semmi fellendülés

a kisipar

területén sem. Az általános gazdasági krízis a legvirágzóbb iparágakat tönkre tette már is. A krízist talán a legjobban a férfitiszabók és a cipészek érzik, míg a női divatszalonok számára a tavaszi szezon hozott némi fellendülést. Mindennap újabb és újabb iparigazolványokat adnak vissza és ez a helyzetkép annál szomorúbb, mert a nagyváradai iparosság messze földön híres volt a szoliditásától, megbízhatóságától és pontosságától.

A költözködési idény minden valószínűség szerint a szobafestők, a berendezési vállalkozók, a villanyszerelők, a fuvarosok és más hasonló iparágak részére jelenteni fog némi munkát és legalább ennyi hasznalés annak, hogy a város polgári társadalmát az új lakbértörvény újabb, megoldhatatlan válságok elé állítja.

A legsötétebb

az alkalmazottak és munkások

helyzete. A krízisnek ők a hősi halottjai és pedig a feltámadás reménye nélkül. A leépítés minden vonalon újabb és újabb áldozatokat követel. A szakmunkások a szó szoros értelmében tömegesen vándoroltak ki a városból, akik pedig itt maradtak, azok heroikus küzdelmet folytatnak a mindennapi száraz kenyérért. Valósággal kétségbeejtő a magánalkalmazottak sorsa és pedig nemcsak azoké, aki-

ket már leépítettek, hanem azoké a szerencséseké is, akik még állásban vannak, mert kimutatható, hogy egész Közép-Európában Nagyváradon van a magántisztviselőknek a legkevesebb fizetésük.

Karácsonytól húsvétig ez a helyzetkép. Nagyon szomorú és vigasztalan volna, ha nem emlékeznénk vissza arra, hogy karácsony előtt még sötétebbnek látszott minden. Most már legalább megnyugodtak a kedélyek, bekövetkezett a tavasz és ezzel bizonyos reménység

Volt frontharcosok nemzetközi kongresszusa Párisban

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Ez év júniusában a volt frontharcosok nemzetközi kongresszust rendeznek Párisban. Ennek a kongresszusnak rendkívül nagy jelentősége van, mert az antant országok volt harcossain kívül képviseltetik magukat a volt központi hatalmak frontharcos szervezetei is. Tavaly Luxemburgban volt hasonló kongresszus, de akkor a volt ellenséges államok képviselői csak éppen hogy érintkezésbe léptek egymással. Az idén azonban a régi ellenségek szorosabb kapcsolatot akarnak teremteni. A kongresszust harminci tagbizottság készíti elő, amelynek fele antantbeli, fele pedig német, osztrák, magyar és bolgár delegátus. A kongresszus napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: 1. A háború részvevőinek helyzete a különböző országokban. 2. A háború áldozatairól (özvegyekről, árvákról és rokkantokról) való gondoskodás. 3. Ut a világbékéhez.

E programról tízenöt ország delegátusai fognak vitatkozni, akik több mint tízenötmillió frontharcost képviselnek.

Figyelje meg

a Bul. Reg. Ferdinand-uton, a Sztaroveszky-u. bejáratánál az

„Olcsó szőnyegvásár”-hoz

jelző táblánkat.

450

Ha olcsó szőnyeghez akar jutni, itt az alkalom! Egyik külföldi gyári összeköttetésünk kezdeményezésére

alkalmi olcsó gyári szőnyegvásárt rendezünk!

Str. Alexandri 4. sz. alatti üzletünk az ezen akcióra érkezett igen nagymennyiségű szőnyegkészlet befogadására egyedül nem elégséges, ezért az

olcsó szőnyegárusítás a

Sztaroveszky-u. 13. szám

alatt e célra berendezett ideiglenes helyiségben történik. Felhívjuk a t. közönség figyelmét ezen szenzációs alkalomra és kérjük, hogy szőnyegbeszerzés előtt az itt felhalmozott óriási mennyiségű győződjen meg az eddig valóban nem létezett beszerzési lehetőségről

Vadász és Schönfeld

Bútorszövet- és szőnyegáruház

A kiállítás vásár- és ünnepnap is nitva!!

Vételkényszer nélkül szívesen látunk mindenkit!!

Városatya szeretnék lenni...

Eredeti ötleteim vannak, hogy hova költjük el a város pénzét

— Kérem, Szerkesztő úr, én már két esztendő óta nem háborgattam önt. Most azonban nem bírom tovább a hallgatást. Protezsáljon be engem városatyának.

— Mi ütött Magához? Eddig csendben viselkedett és hallgatásával az egész város meg volt elégedve.

— Epen azért akarok most beszélni. Összegyűlt bennem a sok ötlet, a sok gondolat, amelyeket már egészségi szempontból is ki akarok adni magamból. Még pedig nem akárhol. Hanem a fórumon, a városháza díszes közgyűlési termében, ahol a város népe meghallja hangomat és a lapok hasábjait közzélik a felszólalásomról.

— Kissé különös ez a szereplési viselkedés.

— Csak kötelességemet teljesítem Szerkesztő úr. Egyszerű polgára vagyok a városnak és úgy veszem észre, hogy szükségem van rá.

— Honnan gondolja ezt? Van elég városatya és épen eleget beszélnek maga nélkül.

— Épen ezért. Nagyon sajnálom ezt a szegény várost. Olyan mint egy törvénytelen gyermek. Nagyon sok atyja van, de egyikben sem lehet bizonyos.

— És mit mondana el ott a közgyűlésen?

— Olvasom, hogy a városatyák keveslik azt a pénzt, amit a város különböző célokra költ. Mindenáron a kulturát akarják támogatni. Parkokat akarnak csinálni, aszfaltozni és egyéb nagyszerű és dicső cselekedeteket végrehajtani. Ugy látszik, van rá pénzük. Hát épen ebből indultam ki. Ha csak arról van szó, hogy csak pénzt kell kiadni különböző görögtüzes hangzatos célokra, nekem egészen eredeti ötleteim vannak.

— Mondjon el egyet!

— Nem érzi Szerkesztő úr, hogy milyen sürgős szükség lenne Váradon egy állatkertre? Nem is tudom, hogy lehet enélkül élni. Mert ne tessék azt hinni, hogy az állatkert egy olyan városban, mint Nagyvárad, lényűzési intézmény. Jön az új lakástörvény és már csak azért is szükség volna egy olyan higiénikus állatkertre, mint például Bécsben. Tessék elképzelni, ott a vadállatoknak két szobás, minden kényelemmel ellátott központi fűtéses helyiségük van. Ugy vigyáznak rájuk, mint a legelőkelőbb polgárokra. Milyen boldog lenne egy szegény nagyvárad lakó, ha május 1-én ingyen és díjmentesen olyan előkelő és tágas helyisége lehetne, mint egy bécsi rinocerosznak.

— Hát látja, ebben van valami!

— Az ilyen intézmény igazán pártkülömbőség nélkül mindenkit kielégít. Elképzeltem magamat, hogy mint városatya milyen érvekkel fogom javaslatomat támogatni. Ugyanazt fogom mondani, mint a többi. Nekünk nem szabad politizálni, nem szabad társadalmi osztályokat képviselni, nem szabad pártoskodni sem. Nagyon vigyázunk arra, hogy semmi olyasmiről ne beszéljünk, amiből baj keletkez-

hetik. Tárgyaljunk tehát az állatkerttről, ez igazán semleges téma. De van még más is.

— Például?

— Hogy csak néhányat említek: a földalatti vasút, az emeletes utca, az automatikus telefon és egyszóval minden olyan intézmény, ami megkönnyítené a városi polgárok helyzetét, ha a sors arra kényszeríti őket, hogy egymással érintkezzenek. A földalatti vasut számára nem kell kövezet, az emeletes utca megoldja az aszfalt problémáját, az automaticus telefon pedig felmenti a központ kisasszonyait az idegölő munka alól.

— És honnan vesz minderre pénzt?

— Bocsánatot kérek, Szerkesztő úr, én épen abból indultam ki, hogy pénz van mindenre. Hiszen a városatyák úgy szavazzák meg a milliókat, mintha a saját zsebükből fizetnék. Ha a városnak nincs pénze, akkor már nem is akarok városatya lenni. Visszavonom kérésemet, semmi közöm egy szegény városhoz. Mert, ha még vállalnám is, hogy egy gazdag törvénytelen gyermek atyja legyek, semmiesetre sem kívánok magamnak olyan helyzetet, hogy még én fizessem a tartásdíjat.

— drb. —

A DUNAI KONFÖDERÁCIÓ TERVE A MULT SZÁZAD DEREKÁN

Hogyan képzelte Kossuth Lajos Magyarország, Románia és Szerbia szövetségét

A világháború után időről-időre felbukkan az európai sajtóban — olykor kísérleti ballonképen is — a Dunai-konföderáció terve. Legutóbb a magyar országgyűlés költségvetési vitájánál Rassay Károly, a polgári ellenzék vezére mutatott rá a Dunai-konföderációra, mint gazdasági lehetőségre. Az alábbiakban a Dunai-konföderációról nem aktuális politikai vonatkozásban, hanem történelmi távlatban lesz szó, mert hiszen ismeretes, hogy a Duna völgyében levő államok bizonyos szövetezésének gondolata — Kossuth Lajostól ered.

Kossuth Lajos konföderációs terve szerint Magyarország, Szerbia és Románia egymással szoros és állandó szövetséget kötött volna. Olyan szövetséget, mely több nemzetközi viszonynál: a szövetséges államok valószínű testvérsége. Az új alakulás minden fontosabb szervezetét közösnek tervezte Kossuth. Közös lenne: a területvédelme, vagyis a hadsereg, a külpolitika, a külképviselet, a vámterület, a kereskedelmi rendszer és a közlekedés.

A szövetséges hatóságok székhelye pedig: váltakozva Pest, Belgrád, Bukarest és Zágráb.

Már ezek a főbb vonások is mutatják, hogy a konföderáció sok tekintetben még nagyobb megkötöttséget teremtett volna, mint az 1867-iki kiegyezés.

A Helly Ignác szerkesztésében megjelenő „Alleanza” 1862 május elseji száma hozta nyilvánosságra Kossuth tervezetének eredeti szövegét, mely a konföderáció feltételeit pontról pontra felsorolja. És bármily politikai hiba is lett volna a konföderáció, Kossuth ez írásának befejező sorában megnyilatkozó lelkesedés arra mutat, hogy Kossuth bizott a maga terveiben és korántsem tekintette kalandos kísérletnek.

„Hiszem — írja — hogy a főntebbi javaslatokat a dunai tartományok mind elfogadják,

mert megfelelnek óhajaiknak és érdekeiknek s biztosítják jövőjüket. Ily módon sikerülne köztük benső egyetértést eszközölni, aminek legelső következménye a zsarnok bukása és az volna, hogy szétmállanának azon vén és korhadt államok (értsd: Ausztria és Törökország), melyek őket most szolgásgásban tartják s nemes törekvéseiket meggátolják.”

„Az ég nevére kérem a magyar, szláv és román testvéreket, borítsanak fátlyott a multra s nyujtsanak egymásnak kezét, fölkelvén, mint egy ember a közös szabadságért s harcolván valamennyien egyért, egy valamennyiünkért a svájciaktól adott régi példa nyomán. Az ég nevére kérem, fogadják el ezt a tervet, mely nem concessió, hanem kölcsönös és szabad szövetezés.”

„Minden egyes aldunai nemzet, ha sikerülne is maga köré gyűjtenie most máshová tartozó fajrokonait, legfőlebb másodrendű államot alkothatna, melynek függetlensége örökös vesztélyben forogna s mely szükségképp alárendelve volna idegen befolyásoknak.

„De ha a magyarok, délszlávok és románok a főntebbi terveket fölkarolják, elsőrendű, gazdag és hatalmas állam lesznek 30 millió lakossal, mely sokat fog nyomni Európa mérlegében.”

Kossuth tehát lelkesedett az eszméért. De annál kevésbé a magyar közvélemény. A határozati párt és pedig Tisza Kálmán, Ármássy Pál, Beniczky Ferenc, Tisza Lajos, tudatta Kossuthal, hogy ha tervéhez ragaszkodik, Magyarország nem az 1861-iki feliratok alapján, de sokkal rosszabb alapon is hajlandó lesz a dinasztiaival való kiegyezésre.

Báró Podmaniczky Frigyes naplóiban pedig a következő

érdekes sorokat találjuk Kossuth tervének hatásáról: „Politikai pártunk rendkívül le van verve a manifesztum miatt. Azok, akik kevésbé ismerik az emigráció gyengéit, iszonyuan fel vannak bűszülve a manifesztum szerzője ellen.

A legérdekesebb pedig, hogy a magyar sajtó agyonhallgatta az egész konföderációs tervet. Csak a kormány hivatalos lapja, a Sürgöny és a konzervatív Pesti Hirnök közölte. Ezzel szemben azonban a Jókai által szerkesztett Magyar Sajtó, hamisítványnak nyilvánította. A császári rendőrség azonban kényszerítette Jókait, hogy állítását vonja vissza.

Az augsburgi Allgemeine Zeitung azzal magyarázza a magyar sajtó magatartását, hogy a Kossuth Lajos renoméját akarja megmenteni.

De ha a magyar sajtó kimélte is Kossuth személyét, annál élesebben támadta meg a külföldi, mely egyebek között a „hazaáruló” Görgeyvel hasonlította össze. Természetesen ez a vád ép oly igazságtalan volt, mint annak idején Kossuthé Görgeyvel szemben. Kossuth mégis szükségesnek tartotta, hogy terveit magyarázza és enyhítse. Nyilatkozata azonban nem változtatott azon a kedvezől benyomáson, melyet az eszme az országban és az emigrációban keltett, még pedig nemcsak átmenetileg. Midőn 1867-ben Kossuth Deákhoz intézett nyílt levelében megtámadja a kiegyezést: Deák megbízásából Pulszky Ferenc válaszol a támadásokra és úgy állítja be a helyzetet, hogy Kossuth konföderációs tervével eljátszotta a függetlenségi eszme védelmére való jogát.

A konföderáció természetesen csak Kossuth szemében volt logikai posztulátum. Később bár, de megértette, hogy Magyar-

HABIG tavaszi kalapujdonságok érkeztek **Hollós**-hoz

ország Kelet és Nyugat ütköző pontján, a kereszténység és pogányság, a kultura és elmaradottság mesgyejen nem csinálhat semleges politikát, de döntően befolyásolhatja a természetszerűleg egymásra törő ellentétes irányzatok hatalmi eltolódását.

Magyarország már a királyság megalapítása óta egy állandó kérdés előtt állott: nyugat, vagy kelet felé gravitáljon-e az ország. Kossuth a maga részéről ezt a kérdést véglegesen megoldotta, midőn híres trónfosztó beszédében fogadalmat tett, hogy szívesebben választja a halált, mint a Habsburgok uralkodását és Ausztria szövetségét. Ilyen helyzetben számára valóban logikai posztulátum lett a konföderáció. De noha természetes lett volna: mégsem ő vetette fel az eszmét, hanem a romániai emigránsok, névszerint Ghica János és Balcescu Miklós. És nem is 1851-ben, amint Kossuth írja, hanem már egy esztendővel előbb.

A román-magyar tárgyalások már negyvenkilencben megkezdődtek. Ez év július 14-én pedig a magyar kormány és a romániai emigránsok szerződést kötöttek, melynek értelmében a moldva-munteniai népek az osztrákok és oroszok ellen légiót alakítanak, mely egy erdélyi városban fog szervezkedni magyar pénzen és magyar fegyverekkel. Ezzel szemben a kormány a magyarországi román-ság nemzetiiségi szabadságát biztosítja.

Ez volt a konföderációs tervezet kiindulási pontja.

1850-ben Ghica János már terjedelmes emlékiratot terjeszt Kossuth elé a „Dunai szövetséges államok” létesítéséről. Kossuth ezt a tervet visszautasította azzal a kijelentéssel, hogy „ő mindeneke őlt magyar”. A konföderáció eszméje tehát annyira nem volt Kossuthé, hogy kezdetben el sem akarta fogadni. A kezdeményezés érdeme, vagy hibája azonban annyiban mégis az övé, hogy az egyszer már elvetett tervet újból felkarolta. És pedig már 1851-ben.

Ekkor készített Kis-Ázsiában részletes tervezetet a nemzeti-ségi kérdés megoldására, hogy propagandát kezdjen a konföderáció mellett.

1860. július 25-én Kiss Miklós-hoz írt levelében azt írja, hogy „ismeressék a román és szerb főnökökkel organisationális tervemet, mely Iranyi könyve I. kötetének végén közölve van.” Ez a tervezet azonos volt az 1851-ikivel, mely tehát nem pillanatnyi kétségbeesés, hanem gondos megfontolás eredménye.

Moldva és Muntenia fejedelmével, Cuza Sándorral állandó összeköttetésben áll, sőt Klapka közvetítésével szerződést is köt, melynek hetedik pontja így szól: „Kell, hogy a testvériség elve vezéreljen mindnyájunkat. Ez vezethet csak azon célhoz, mely felé törekednünk kell, s ez a cél: a három dunai államnak: Magyarországnak, Szerbiának és Moldva-Muntenianak conföderációja.”

Szerbiát 1859-ben vonták bele a szervezkedésbe. Akkor Kos-

suth Londonban tartózkodott s itt találkozik a Párisból átránduló Obrenovics Mihály herceggel, aki kijelenti, hogy a konföderációra vonatkozólag teljesen egyetért Kossuthal és Cuzával. Ezen az alapon azután a részletekben is megegyeznek. Kossuth Ludvig Gyula személyében bizalmiférfiut küld Szerbiába a tárgyalások közvetítésére. Minden a legjobb úton haladt, midőn a villafrancai béke váratlanul megváltoztatta a helyzetet és Kossuth 1859 július 31-én visszahívja Ludvigot.

„Azt kívánom — írja levelében — hogy a jövődre való tekintettel igyekezzél a meg egyezést konszolidálni, a horvátokkal megállapodni, mert bár

reménytelenül nézek a jövőre, az abnormis békekötés után Európa állapota még abnormisabb, mint ezelőtt. Semmi nincs megoldva, semmiféle állandó s az események fordulata kiszámíthatatlan.

Kossuth azonban csalódott még abban is, hogy a konföderációra valamikor még akárcsak olyan halvány reménye is lehetne, mint a villafrancai béke előtt. A magyar nemzet még az októberi diplomát is nagyobb lelkesedéssel fogadta, mint az ő konföderációs tervezetét.

Hogy mennyire sikertelen volt ez a törekvése, bizonyítja egy levél, melyet Vukovich Sebőhöz intézett. Egyebek között ezt írja a konföderációs tervezet fogadtatásáról: „Mintha vak-

sággal verte volna meg az is nemzetünket, nagy lármát nek, egy követ lujnak a megijedt osztrákokkal. A külföld még nem jött vissza. Bevért és ha, amint gyanítom, azzal vissza, hogy Kossuth javaslatát a magyarok in thesi ellenezték a negociation helye nem lehet, nem marad egyéb hátra mint a nemzetnek ezt mondanom nem tudok rajtatok segítségével l'avez voulu, lássátok, csináltok, én szerepemet befejeztem. Don Quixotte szerepe sem kedvem, sem hivatásom.

És jól sejtette Kossuth. S repét valóban már befejezte kor. A nemzet Deák Ferenc ismerte el vezéréül és a kiegyezés véglegesen megállapította Magyarország közjogi helye-

A nőké lesz a politikai uralom is Angliában

Két és egynegyed millióval több a női-, mint a férfi-választók száma

A Népszövetség türelmetlen kritizálónak Chamberlain angol külügyminiszter az angol demokrácia példáját szokta felhozni, amelynek évszázadok kellettek ahhoz, hogy megérjen. Hogy ez mennyire helyes, azt bizonyítja az angol parlament története. Bár Angliának már VIII. Henrik óta van parlamentje, mégis ez a parlament a tizenkilencedik századig a nagy és mindenekelőtt a kisenemesség eszköze maradt. Az 1832. évi reformbill, amely a felvirágzó ipari városok javára számos talusi választókerületet — úgynevezett „rotten borough”-ot megszüntetett —, ütötte az első nagy rést a gentry uramán. De még így is csaknem négy évtized telt el addig, amíg a középosztály az alsóházban meg tudta vetni a lábát. Ez csak az 1867. évi reform után történt, amikor is az angol népnek négy és fél százalékat kitevő választók száma megkétszereződött. Azonban alig került be a középosztály és a munkásság előőse az „alkotmány sáncaiba.” — alulról máris olyan erőssé vált a nyomás, hogy Gladstone 1884-ben megadta a választói jogot a mezői munkásoknak és a bányászoknak is. Ezáltal az angol nép 16 százaléka lett szavazóvá. Az elkövetkező évek nem hoztak semmi lényeges változást, míg Lloyd George híres 1911. évi büdzséje a felsőház abszolút vétőjogának megszüntetéséhez vezetett. A lordok azt hitték, közel van a világ vége. Valójában pedig Angliának, a szabadság hazájának a huszadik század elején még nem volt olyan választójoga, amely az általános demokratikus választói jog nevét megérdemelte volna.

A világháború feladata volt az, hogy az 1832-ben megkezdett mozgalmat logikusan lezárja. 1918-ban, amikor még harcban állt a világ, Lloyd George megszavaztatta az általános és egyenlő választói jogot, miáltal az 1884. évi 16 százalékról 48 százalékra dagadt fel a szavazati jogosultsággal bíró angol polgárok száma. A férfiak általános választójogával egyidejűleg Lloyd George, a nagy újtó, nőknek is juttatott a politikai jogokból. Az óvatosan haladó angol politika tradícióhoz híven azt akarták, hogy az asszonyok előbb élje be magát a politikába.

Igy aztán csak a harmincéven feletti nő kapott 1918-ban választói jogot, míg a férfiak jogosultsága a 21. életévnél kezdődik. És még nem is minden harmincéves asszony jelenhetett meg az urnánál, hanem csak a férjes nők, vagy azok, akik bizonyos vagyonminimumot ki tudtak mutatni. Persze, a szuffragetteknak mindez igen kevés volt. Azonban, aki Angliát és mindenekelőtt az angol nőnek a politikai életben való részvételét ismeri, az tudja, hogy csak idő kérdése az, hogy az A-ra B. következzen. Ezt az elkerülhetetlen B-t ki is mondta Baldwin konzervatív kormánya, amely ezáltal feledtetni tudta sok reakciós intézkedését.

Hogy a Labour Partynak (munkáspárt) és a liberális pártnak jóvá kellett hagyniuk a nők ilyen egyenjogúsítását, az természetes. Baldwin legnagyobb ellenállással saját pártjának jobbszárnyán találkozott. De ez a jobbszárny is hiába számolta el, hogy az új választó-törvény szerint Angliában 12 és egynegyed milliónyi férfi-szavazóra 14 és fél női szavazó fog esni! Nem hatott a sokmillió-szoros Pompadour rémképe. A törvényjavaslatból pár hónap múlva törvény lesz és így 55 százalékkal, 5 és egynegyed millióval fog növekedni a szavazók száma, — ha a nők tényleg többségben lesznek is.

Amikor tíz évvel ezelőtt az angol nő politikai jogokat kapott, néhány tulbuzgó szuffragett már azt képzelte, hogy a zseniális politikus asszonyok ideje elérkezett. Ez a várakozás nem teljesült. Bi-

zonyos, hogy az angol alsóházi lenegi három nőtagja: Miss B. fied alálamtikárnő, A. the hercegnő és Lady Astor képviselőnők, de arról beszélik, hogy ők befolyással vannak a sorsára, — tulságos udvarias volna.

Érdekes, hogy az új női szavazók közül a választásokon a konzervatívokra és a munkáspártiakra majd a legtöbb, míg a liberálisok csak keveset kapnak. — Holott éppen a liberális párt az, amely a nők választói jogát kezdettől fogva harcolta általános választójogánakvénybe iktatása tehát tulajdonképpen a liberális világnézet győzelmét jelenti. Mainapság, amikor jobbról és balról öcsérolják a demokráciát, az angol parlament előtt ekkor törvényjavaslat bizonyítéka annak, hogy a rendületlenül kitart a demokráciában való hite mellett. — Éppen Baldwin konzervatív kormánya kellett hogy legyen, amely Angliának a legliberális választójogot adja, az gondolatba ejtheti mindezeket, a demokratikus gondolat csöndes beszélnek.

x Hackmayer úri szabó a külföldi divatban vezet. x Hackmayer úriszabó Avram Jancu (Kossuth-ú. szám.

x A „Nagyvárad Esti” Budapestben állandóan elérhető a Park Szállóban, VIII. Baross-ter.

Nagytömegű selejtes

DERBY CIPŐ

érkezett Str. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca fióküzletbe, mélyen leszállított árakon

Férfi fekete box egész cipő francia és amerikai fason Lei 60
Férfi barna bagaria és fekete divat félcipők — — — Lei 50
Női 1 pántos divat cipők minden színben — — — Lei 50
Gyermek cipők — — — — — 135

Az ismeretlen ismerős

Tavaszi reggelen találkoztam ismeretlen ismerőssel utoljára. Ekkor tudtam meg a nevét, csak most gondoltam el a köztünk levő üres, semmitmondó barátságon, amely nagyvonalúan köszöntgetésekben merült ki, anélkül, hogy akár egyetlen szóba ereszkedtünk volna egymással. Ezen a reggelen revízió alá vettem a tavasz bennem élő hangulatáról való képzeletmet. Melankolia cseppent érzéseim közé, fibrin a vérsavóba. Ha nem így állt volna a dolog, nem juthattam volna szentimentális relációba ismeretlen ismerőssel szemben, akit bizonyára elkerülök és talán sohasem tudhatom meg róla, hogy már halott. Korán ébredtem, az utca még alig mozdult, pedig a világosság már mélyen beletorkollott a reggeibe. A nap magasan repült és minden nehézség nélkül bepillantott akár a másodikemeleti leány-szobákba is a csipkefüggönyökön keresztül. Természetesen nem láthatott semmi érdekességet. Több kirakat is ébredezni kezdett, álmos szemhéjaik inaszerű lények egyetlen rándítására nagy robajjal csapódtak a homloküregbe. Én habzsolni szerettem volna magamba a tavaszi színeket, mint a méh a virágport, hogy a redakcióban mindent kiokádjak. De egy

borbélymester süvegje mellé tűzte réztányérját és Petőfi jutott eszembe, a Téli világ. Petőfire gondoltam és benne centralizálódott a sekszpiri nap köré csoportosuló fényes csillogoknak egy közös tulajdonsága. Ez a gondolat meglassította a lépteimet és ellenkaszott a bennük élő rugalmasságot. Bámészkodtam és szinte öntudatlanul, de mindenesetre akaratlanul fűztem magamban tovább a kedvem köré csavaródó láncszemeket. A költő miért nem tud soha úgy örülni a tavaszi pompának, mint egy újságíró? — tolakodott a kérdés. És önmagam előtt szégyenkezve vallottam, hogy mi a tavasz felületét aratjuk le, amely látszat és tünékeny, mint a szívárvány. A rímek ölén az ősz előérzete ring a költő bus bölcsődalánál. Számunkra a tavasz: ígérlet, a költő számára fenyegetés és a napnak nem a fénye, ragyogása az, amely benne visszaverődik, mint bennünk... hanem az árnyék, a mindenütt jelenvaló. Egy ablak-rollo éles csapódással fölpattant. Álmos női fej jelent meg az ablakban. — Kezeit csókolom, nagyságos asszonyom, ilyen korán? Ilyen korán? — Üdvözöltem. Miért csalogod azt a derék férjedet, te rongy, — fejeztem be a köszönést önmagamban. És

mindazokhoz, akikkel találkoztam, önkéntelenül keserű asszociációk tapadtak. Tavaszi reggel és bennem nincs megbocsátás. Jó napot kívánok, hova megy doktor úr? Hát csak megyek, megyek, — mondja ő. Csak eriggy, te félelmes buta állat, — gondolom én. Ugy hiszem mindenki így van vele, az ember, ha egyedül van, mindenkit tegz. Egy kirakatban fehér porcellánból készült kemény kalapra esett a tekintetem. A kalapnak, hogy a széle le ne törjön, fogója volt az oldalán. Vajon ki fogja viselni először Váradon? — me-rengtem és már egészen lemondtam arról, hogy tavaszi színeket keressek egy cikkhez. Az utca megélénkült, kocsik és autók kergetőztek néha, por keveredett az utca levegőjébe, amely nemrég még üdítő tisztaságú volt. És eljutottam oda, ahol egy alacsony márvány obeliszks közepén meg-láttam ismeretlen ismerősim fényképét.

Beszélgetni szerettem volna a fényképpel, amely mosolygott, mint halálba induló gladiátorok arca a cézár előtt, mint a kuli, akit egyperc múlva spárgával megfojtanak. Szerettem volna metafizikus régiókba emelkedni, hogy kifejtsem előtte barátságom őszinteségét. Hiszen őt nem ismertem. A nevét is a sírkövé-ről tudtam meg. Ő volt ismerőseim között az egyetlen, akihez

semmiféle emlék nem kötött, akiről sem jót, sem rosszat soha nem hallottam, aki emberek milliója volt önmaga, akit én ismertem és most mélyen sajnálok, mert minden lépése közelebb vitte a halálhoz.

Marton István.

Megérkeztek

a valódi angol
Trench Coats és
átmeneti kabátok

MENDEL

ruhaárúházhhoz
Bul. Regele Ferdinand 3.

Amikor a fél az ügyvéd háta mögött kiegészítik

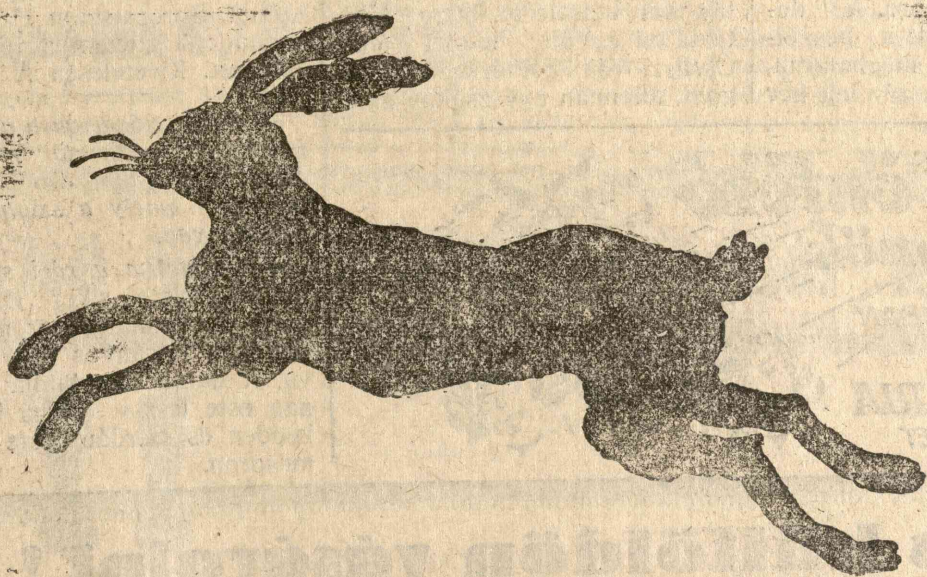
— Jelenet a váradai törvényszék folyosójáról —

A törvényszék folyosóján az ügyvéd ur nevetve nyit ki az egyik bíró szobájából. Ösztön-szerű kíváncsisággal érdeklődünk a nevetés oka felől.

— Miért nevet ügyvéd ur? — kérdezzük. — Valami humoros eset történt?

— De milyen humoros — válaszolja az ügyvéd.

— Mondja el — kérleljük —

Örömet szerzünk husvét alkalmából mindenkinek

alant jegyzett
bámulatosan
olcsó árainkkal

1 mtr. mintás selyem ingpouplin	140 lei
1 mtr. mintás selyem ruhapouplin	170 lei
1 mtr. francia gyapju delain	160 lei
1 mtr. tiszta gyapju ruhaszövet	270 lei
1 mtr. Kasha schantung	390 lei

1 mtr. angol kabát kelme	350 lei
1 mtr. sima crep de chine	425 lei
1 mtr. angol férfi szövet	450 lei
1 mtr. mintás crep de chine	550 lei
1 mtr. kabát Kasha	590 lei

KOVÁCS TESTVÉREK

SAS-PASSAGE

Románia legolcsóbb és legnagyobb divatáruháza

SAS-PASSAGE

hadd nevéssen rajta az Estilap publikuma is.

Az ügyvéd egyik ismert, kedves fiatal tagja a nagyváradi társadalomnak, így kezdi a történetet:

— A kliensem szereti a jó borokat. Nem baj, ha nem is olyan jó, de mindenesetre fontos, hogy annál több legyen.

— Mi ebben a humor? — kérjük.

— Várjon kérem. Nyugodt lehet, ha kliensem nem szereti a bort én most nem nevetnék.

— Hát ezen nevet?

— Dehogyan ezen. Az történt, hogy én két hétig szaladgáltam italkedvelő felem megbízásából egy ügyben és ma, amikor már egész fegyverkészlettel a bíróság elé álltam, a bíró így szól hozzám: Milyen naiv ember maga ügyvéd ur. Hát ezen nevettem.

— Nem értem kérem.

— Aztán megtudtam mindjárt e kijelentése okát is. — Ugyanis a felem, mire tárgyalásra került az ügy, az én tudtom nélkül, a hátam mögött kiegyezett az ellenféllel, akitől csekély százhuszezer lei követelni valója volt.

— De mi köze ennek a bormádathoz?

— Hogy maga milyen naiv? Hát egy vendéglőben történt a kiegyezés. Az ellenfél meginvitálta asztalához a felemet, tárgyalni akarás ürügyével. És elkezdte rendelni a borok literjeit. Ahogy a palackok száma nőtt az asztalon, úgy fogyott a követelésből az ezresek száma. Majd később a tízezséké.

Az ügyvéd ur megint elkezdett hahotázni és faképnél hagyt.

— Ezért kellett nekem két hétig szaladgálnom.

Engross árak detailban !!

**Husvétra leszállított
30% olcsóbban
árusítunk.**

**Parfümös üvegek
megérkeztek !**

**Gyógyszerész üvegek
minden
nagyágban**

**Vendéglői és kávéházi
edények**

Teás-csésze párja .. 16

Kávés-csésze párja .. 16

Fekete-kávés csésze párja 10

KOMLÓS TESTVÉREK

ORADEA-NAGYVÁRAD

Str. Nicolae Iorga (Zöldia-utca) 13.

Veszedelemes vagonfosztogatókat tett ártalmatlanná a biharpüspöki határrendőrség

Elszánt vagonfosztogató társaságot leplezett le és tett tegnap ártalmatlanná a biharpüspöki-i határrendőrség. A határrendőrséghez beosztott egyik detektívnek a községben akadt valamelyes dolga és közben bement a korcsmába. A korcsmáros éppen egy vasutas külsejű emberrel alkudozott egy pár divatos nő cipőre. A detektív figyelmes lett a beszélgetésre és amikor meghallotta, hogy a vasutas kétszáz lejt kér

a cipőért, gyanusnak tűnt föl előtte a vásár. Odalépett a vasutas mellé és igazolásra szólította fel. A meglepett vasutas össze-vissza beszélt mindenfelét, csak a kezében lévő finom női cipőről nem akart sehogy sem nyilatkozni. Természetesen előállította a határrendőrségre, ahol rövid vallatás után beismerte, hogy több társával együtt feltört egy Csehszlovákiából érkező vagon, ahonnan egy zsákba győ-

mészölve 15—20 pár cipőt lop-
tak el. A zsákmányt a krumplics-
földön elásták. Az őrizetbe vet-
tasutással a határrendőrség
egyik tisztje is kiment a meg-
jelölt helyre, ahol tényleg meg-
találták a zsákba rejtett ci-
pőket.

A letartóztatásban lévő vas-
utast egyelőre a határrendőr-
ség vette őrizetbe. Széles-
körű nyomozás indult, hogy
társait kézrekerítsék.

Csödtömeg kiárusítás

Özv. Kertész Dezsőné csödtö-
megéből származó harisnyá-
kötött, szövött áruk Str. Av-
ram Jancu (Kossuth-u.) 2. sz.
alatti helyiségében kicsinyben
becsértékben kiárusítom. Az
árusítás f. hó 4-én kezdődik és
folytatódagasan naponta f.
9-től 1-ig, d. u. 3—6-ig tart.
Dr. Grosz Andor ügyvéd
csödtömeggondnok.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat: Szünet.
Vasárnap délután 4 órakor:
Csattan a csók, mérsékelt hely-
árakkal. Sorozatszám 101.

Vasárnap este fél 9 órakor:
Tisztelem a régi szeretőmet,
operett revü ujdonság, bemu-
tató. Sorozatszám 112.

Hétfőn délután 4 órakor:
Nászéjszaka, mérsékelt hely-
árakkal. Sorozatszám 105.

Hétfő este fél 9 órakor: Tisz-
telem a régi szeretőmet. Bérlet-
szünet. Sorozatszám 113.

Kedd: Tisztelem a régi sze-
retőmet. Kivételesen A bérlet.

— A hét előadásaira a jegye-
ket már vasárnap reggeltől
kezdi árusítani a színházi
pénztár, amely a színház bal-
oldalán van.

— Tisztelem a régi szerető-
met. A biztos siker jegyében
várja a bemutatót ez a szen-
zációs látványos operett re-
vü. A darab bemutatója vasár-
nap este lesz s utána hétfőn,
kedden és szerdán este lesz
műsor.

**Husvétiöntözö
Parfümök**

**ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN
OLCSÓ ÁRAK**

**KÖZPONTI DROGÉRIA
SZÉCHÉNYI SZÁLLÓ ÉPÜLET**

Nem szükséges külföldön vásárolni !!

Egy nagy selyemraktári feláron megvásároltunk !

**Selyemkabát . . . 2950 lei
Selyemruha . . . 2950 lei
Kötött selyemruha 1450 leitől
1 női kabát . . . 1500 leitől**

**Esőköpeny . . . 1250 leitől
Férfi paletók . . . 1800 leitől
Férfi öltönyök . . . 2000 leitől**

**LUKÁCS & Co.
Színház háta mögött**

**Tavaszi kalap és uridivat
ujdonságok megérkeztek
Fehérnemük méret szerint készülnek**

RÓTH M. UTÓDA

Legolcsóbb tűzifa-beszerzés a Nagyváradi Tűzifa és Mésztermelő R.-I. cégnél Telep a Nagypiaci Köz- raktár háta mögött

I. oszt. cserhasáb 1 m ³	360.—
I. oszt. bükkhasáb 1 "	350.—
I. oszt. tölgyhasáb 1 "	320.—
I. oszt. bükkdorong 1 "	270.—
I. oszt. cser-tölgy- dorong 1 "	290.—
Aprított fa 1 mázsa	90.—

Ezen árak telephelyünkön értendők
Házhoz szállítás méterenként
30.— lei
Aprított fa szállítás mázsánként
10.— lei

Telefon: 6-32 és 633
Árainkat hetenként közölni fogjuk

**Szövetek, vásznak, sif-
onok, damast- és ke-
lengécsárk legjobb mi-
nőségben, eredeti gyári
áron, kedvezményes fi-
zetési feltételekkel csakis
TEXTIL CENTRALA
gyári lerakatban
Bul. Reg. Ferdinand 18.**

Házhelyek

18,000 leitől, kedvező
részfizetési feltéte-
lek mellett kaphatók
a Vilson (Füzes)-utca
folytatásában.

Ertekezni: 317

Topsál V.

Bul. Regele Ferdinand 14.

A bíró minden embert ártatlannak tartson mindaddig, amíg ellenkezője be nem bizonyul

A táblai Reinitz-tárgyalás elnöklő bírja a bírói tévedésekről

A bírói tévedésnek jellemző
esetével állottunk szembe Rei-
nitz Jakab második bünpöré-
ben. A táblai tárgyaláson Rei-
nitzot jogerősen fölmentették,
s ez a tény kétségtelenné teszi,
hogy a törvényszék, amely
Reinitzot első fokon életfogy-
tiglani fegyházra ítélte, bírói
tévedésnek esett áldozatul. E
fölmentő ítélettel kapcsolatban
tudvalevően jelentős szerepe
volt Georgescu-Valcea táblabíró-
nak, aki a Rozmarin-
ügyben Reinitz fölött másod-
fokon ítélkező tanács elnöke
volt.

Az Estilap munkatársa érde-
kes beszélgetést folytatott a
táblabíróval, aki minden befolyástól mentesen tudott ítél-
kezni egy olyan ember fölött,
akit már egyszer jogerősen
életfogytiglani fegyházra ítél-
tek. Georgescu-Valcea a bíró
hivatásának emelkedettségéről
és a tanuk pszichológiájáról be-
szélt, majd saját életéből két
ragyogó példáját vonultatta fel
a justizmordnak.

— A bíró — mondotta Geo-
rgescu-Valcea — ne feledkez-
zék meg arról soha, hogy min-
den embert becsületes ember-
nek tekintsen mindaddig, míg
tények az ellenkezőt nem bizo-
nyítják.

— A bírói tévedések — foly-
tatta a táblabíró — rendsze-
rint abból erednek, hogy a bíró,
vagy esküdt nem tudja magát
hangulatoktól tisztán tartani és
főleg tömeghatások alól eman-
cipálni. Hogy ez mennyire így

van, annak illusztrálása céljá-
ból elmondok két esetet saját
bírói gyakorlatomból.

— Az 1907-es parasztlázadá-
sok után a lázadók egyik expo-
nált fészkebe, Buzauba helyez-
tek vezető ügyésznek. Itt talál-
koztam a justizmordnak egy
jellemző esetével. Első nap,
odaérkezésem után a fogház-
ban a foglyok elhelyezését
vizsgáltam, s az egyik cellában
egy fogoly kétségbeesetten a
lábam elé borult:

— Mentse meg uram! Ár-
tatlan vagyok! Könyörgöm...

Megtudtam, hogy ezt az em-
bert jogerősen elítélték, mint
aki megölte és kirabolta Calvin
község korcsmárosát és fele-
ségét. Másnap már szállították
volna a sóbányába, ahol élet-
fogytiglani munkáját kezdte
volna meg. Én pusztán kívá-
ncsiságból előkerestem az aktá-
it és láttam, hogy a nyomozás
alatt, valamint az esküdtek
részéről is sok felületesség zi-
láta össze az ügyet. Nyugodt
lelkiismerettel nem lehetett el-
ítélni, — állapítottam meg, mi-
után az aktákban ténybeli el-
lentmondások követték egy-
más és a vádlott alibiéről sem
igyekezett senki meggyőződést
szerezni. Nyomban táviratoztam
az igazságügyi miniszter-
hez, hogy elhalasztassam a fo-
goly elutaztatását.

— Megállapítottam aztán,
hogy ez az ember, — akit Bu-
zea Jánosnak hívtak — nagyon
félt a katonaságtól és éppen
azon a napon szökött meg a

kaszárnnyából, amikor a calvi-
ni korcsmárosokat megölték.
Ráterelődt a gyamu. A naiv
legény azt hitte, hogy nem
kell visszamennie a katonaság-
hoz, ha magára vállalja a gyil-
kosságot. Ugy okoskodott,
hogy a vizsgálóbíró előtt majd
mindent letagad és közben a
katonáktól is megszabadul.
Igen ám, de közben akadtak ta-
nuk, akik felismerték benne a
tettest.

— Buzea János, az igazság-
ügyminiszter engedelmével, —
még ott maradt nálam az
ügyészszéken és várt. Ezekben
a napokban olvastam, hogy a
bukaresti rendőrség előgott
egy cigánykaravánt, amelynél
rengeteg értéktárgy volt. Ak-
kor J. Th. Florescu (a későbbi
igazságügyminiszter) volt Bu-
karest törvényszékének első
vizsgálóbírája. Táviratot intéz-
tem hozzá és e táviratban
megkérdeztem: vajon nincse-
nek-e véletlenül a cigányoknál
talált tárgyak közt olyan hol-
mik is, amelyek a calvini meg-
gyilkolt korcsmáros-házaspár
tulajdonát képezték? A válasz
már másnap megjött:

Valóban a korcsmárosok hol-
mijait megtalálták a cigányok-
nál. Ezen az alapon Buzea vé-
dője ujrafelvételt kért és

*ugyanazok, akik annakide-
jén Buzeában határozottan
felismerték a tettest, az új
tárgyaláson már a cigá-
nyokban ismerték fel a
gyilkosokat.*

— A másik eset nem kevésbé
érdekes:

— Turnu-Severinben vizsgál-
óbíró voltam. Behoztak hoz-
zám egy embert, egy közeli
községből, ahol az egyházi ku-
rátort agyonlőtték.

Az egész falu népe tanusko-
dott a behozott ember ellen,
hogy ő követte el a gyilkossá-
got. Ennek a parasztnak
ugyanis valami differenciája
támadt a kúrártorral, össze-
vesztek és a falusiak látták,
hogy a paraszt, aki adósdedője
volt a falunak és fegyvere is
volt, célzásra emeli puskáját s
belelő az egyházi férfiuba.

— A paraszt égre-földre es-
küdzött, hogy neki semmi kö-
ze a gyilkossághoz. Viszont a
tanuk egész serege vonult fel
ellene és bizonyították, hogy
minden oka is megvolt a gyil-
kosságra, mert pályázott az
egyház földjének egy darabjára
amelyet a kúrártor miatt nem
tudott megkaparintani. Engem
magam meghatott a paraszt
védekezése és a tanuvallomá-
sok őszinteségében megrendült
a hitem. A falu legértelmesebb
emberét külön behívtam ma-
gamhoz és kezelés alá vettem.
A keresztkérdések ezredeit in-
dítottam ellene és végül ellen-

Első Nagyszebeni Cipőgyár R.-I.

**Legújabb
tavaszi
modeljeink**

**az újonnan
megnyitott
saját gyári
lerakatunkban**

Piata Unirii 3. Saspassage bejárat

mondásba keveredett, ingadozni kezdett. Hogy teljes bizonyosságot szerezzek, érzelmi fegyverekhez nyultam:

— *Elbirná-e viselni a lelkiismereted, — mondtam, — hogy egy ártatlan ember a te hazugságod miatt a sódányákban sorvadjon el? Hát nincs neked anyád, testvéred, gyermeked? Nem gondolsz rá, hogy velük is megtörténhetik, hogy gonosz emberek a börtönbe juttatják őket, ahol egész életükben nem látják többé az isten kék eget és a családot?*

— Erre megtört és beszélni kezdett. Az egész talu összebeszélt a szerencsétlen adószedő ellen, akire haragudtak. Dehogyan látták őt rálőni a kurdorra.

— A parasztok lenn vártak az épület előtt az utcán. Kimentem hozzájuk az utcára és beszédet intéztem hozzájuk.

— Nem szégyenlitek magatokat, ti eltévedt lelkek, hogy egy embertársatok életére törtetek és a sódányába akartok juttatni egy ártatlan embert.

— Elmondtam a parasztoknak, hogy a társuk mindent kivált nekem. Egyszerre csak az emberek és asszonyok mind a földre borultak és úgy vallották be, megfellebbeztek magukról, pedig jó emberek ők.

— A tanu pszichéjét ismerni kell a bírónak. — fejezte be érdekes előadását Georgescu Valcea. — A tanu állandóan hatások alatt van és épen ezért fokozott kötelessége a bírónak távol tartani magát minden hangulattól, előítélettől, tömegbefolyást, — ami a legnehezebb — szembeszállni a kollektív áramlattal...

Ganz erstklassiger, routinierter

Deutscher Korrespondent

übernimmt Nachmittagsarbeiten, so auch Übersetzungen von, oder ins ungarische. Gefl. Einladungen unter „Discret“ zur Expedition Estilap erbeten.

Ujrendszerű

husvétii locsolókat?

csak az

Angyal drogériában

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 1.

vehet. — Olcsóbbak lettek a parfümök és kölnivizek
1 nagy üveg kitűnő kölnivizet kaphat már 15 leiert.

Megbízható izléses butorok a

Műasztalosok Buloicsarnokaiban

Avram Iancu (Kossuth)-utca 4. és Gen. Moşoiu (Kert)-utca 4.

Oriási választék legújabb stílusú olcsó és műbutorokban

Eredeti termelési árak

SPORT

Harminckét bajnok indul a holnapi birkozóversenyre

Holnap, husvét vasárnapján egyetlen sportesemény a Törekvés—Amatőr által rendezett birkozó-verseny. A verseny jellegét az utolsó percekben megváltoztatták, ugyanis az első helyezettek „Biharmegye bajnoka” címét nyerik. A versenyre már elővételben sok jegy kelt el, ezért a rendezőség a Rhédey-kerti sporttelepre tűzte ki, mely több ezer néző befogadására alkalmas. A verseny keretében indulók közül a következők neveit említjük meg: Privalcsek, Manszberger testvérek, Finánc, Klein

testvérek, Krakonya Viktor, (az új bajnok) Nadányi, Bodó stb. stb. A belépési díjak rendkívül mérsékeltek.

○ Tréning után kijelölték az intézők a kolozsvári és aradi tura résztvevőit. Mint ismeretes, a NAC és a Törekvés vasárnap és hétfőn idegenben játszanak. A NAC Kolozsváron, a Törekvés pedig Aradon. Mindkét csapat egész héten szorgalmasan tréningelt, hogy első vidéki szereplésén sikerrel állja meg a helyét. Csütörtökön tartották az utolsó tréninget és

ezen az intézők kijelölték csapatokat. A NAC a szombati gyorssal megy (10.27) míg a Törekvés csak vasárnap reggel autobuszon utazik Aradra. Az Egyetértés vasárnap délnél szintén autóbusszal át Szalontára.

Gyermekkecsik Szökénél

Piața Unirii 16 Kapucinus-u sarak

Darabont és Szikszay Ferdinand király-ut 24

Előnyösen ismert uriszabása felhalmozott angol szövegtől különlegességeit olcsó feldolgozza.

INGYEN

1829—1928
Jubileumi kiadás

1829—1928
Jubileumi kiadás

Tolsztoj művei

összes regényei és elbeszélései.

Rövidesen megjelennek.

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét

INGYEN

adjuk, így tehát e lapnak azok az olvasói, akik az alant található szelvényt aznap napon belül a leltárba feltüntetett címre elküldik, ingyen kaphatják a kiadásunkban megjelenő TOLSTOJ MŰVEI teljes 32 kötetben, körülbelül 5—6000 oldal terjedelemben. Könyvkiadóvállalatunk kiadványait teljes kiadásban Mihály, Karinthy Frigyes, Lándor Tivadar, Schöpfung Aladár, Sebestyén Károly dr., Szini Gyula stb., stb. fordították.

Tolsztoj az emberi testvériség eszméjének nagy apostola. Nagy emberi közösségről álmodozott, amely az evangéliumi szelíd és szeretet alapján áll. Ezenfelül az irásnak is olyan nagy művésze, hogy az első közt is a legelső. Próféta önzetlenségével és térítő erejével egész életén át arra törekedett, hogy eszméi mennél szélesebb néprétegekhez eljussanak. A Gutenberg-Vállalat Tolsztoj szellemében vél cselekedni, amikor műveit el akarja juttatni a legszerényebb asztalra. Tolsztoj Leó regényei és elbeszélései szép nyomásban jelennek meg és csak a hirdetés és csomagolásért kérünk kiegészítőként 31 fillérszerű megtérítést. A szétküldés négy kötetes sorozatonként, a tényleges portóköltség megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban, abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeznek. Kiadásunk a következő értékesítő műveket foglalja magában:

Feltámadás, Karenina Anna, Háború és béke, Kreutzer szonáta, Kozákok, Sevastopol, Hadzsi Murat, Iljitsch Iván halála, Gyermekkor, Kamaszkor, Ifjúság, Ur és szolga, Legendák, A két huszár, stb.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa
GUTENBERG

könyvkiadóvállalat
Budapest, IV., Váci-utca 17 félem.
Telefon: Teréz 291-65.

Mindenemű pénzkiutalás egyelőre mellőzendő.

SZELVÉNY.

Alulírott Tolsztoj összes fent hirdetett műveit ingyen kívánja. Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérünk.

Név:

Lakhely (utca)

Posta

Küldési címek az illető állam nyelvén közzelendők!

szám 153

HUSVÉT

Tavasszal a természet új-
edésének idején ünnepeljük
jjes áhitattal a Feltámadás
magasztos misztériumát. Áhi-
ttal, vallásos lelkesedéssel
engünk zsolozsmákat ahhoz,
ki megváltott és aki feltáma-
sának egyszerű jelképével
egerősítette bennünk a ren-
thetetlen hitet és bizalmat. —
Feltámadás jelentősége nem-
sak a keresztény híveket tölti
vallásos áhitattal, hanem
mindenki megérti és teljes
zívvel átérzi ennek a legszen-
ebb ünnepnek magasztos je-
ntőségét. A templomok ilyen-
or megtelnek hívőkkel és a
zürke hétköznapi élet vad és
önyörtelen küzdelme lecsilla-
ul, elcsendesül. A megértést
s a szeretet melegét árasztja
ánk a Husvét és valameny-
ien magunkba szállva ünne-
eljük a tavasz legszebb ke-
esztényi ünnepét.

Ünnepi istentiszteletek róm. kath. székeseg- házban:

Szombat d. u. 6 órákor Fel-
ámadási körmenet. Végzi Ma-
er Antal apostoli kormányzó.
Husvét vasárnapján d. e. 10
rákor az ünnepélyes nagymi-
ét Mayer Antal apostoli kor-
mányzó pontifikálja, az ünnepi
zentbeszédet pedig Imrik S.
oltánprelátus-kanonok mondja.
Igyanakkor az ünnepi nagy-
mise keretében fogja Mayer An-
al apostoli kormányzó külön
lépai felhatalmazás alapján
apnövendékeinek a kisebb ren-
eket feladni. Az ünnepi mise
égén ez apostoli kormányzó
lépai áldást fog kiosztani.
Husvét hétfőjén az ünnepi
stentiszteletek sorrendje éppen
lyan, mint a rendes vasárna-
pokon: d. e. 10 órákor szent-
mise.

A többi katolikus templomban:

a) Feltámadás:

Az Olaszi templomban szom-
baton este fél 8 órákor. A Szt
László templomban szombat
délután 7 órákor. A Váradve-
lencei templomban szombat dél-
után 6 órákor. A Premontrei
templomban szombat délután
6 órákor. A Kapucinusoknál
szombat délután 6 órákor.

Husvétvasárnapi és hétfői istentisztelet:

Az Olaszi templomban: reg-
gel 7, illetve 8 és fél 10 órákor;
nagy mise fél 12 órákor. A Szt
László templomban: reggel 7,
illetve 8 órákor; nagy mise fél
10 és 11 órákor.

Reformátusoknál:

Husvét 1-ső napján (ápr. 8.)

Olasziban délelőtt 10 órákor
Csernák Béla, este fél 6 órákor
Bíró Sándor legátus, a Hegyen
(Mélyárok-út, Szőke Sándor szőlő-
ág) d. u. 4 órákor Gulya Géza.
Ujvároson délelőtt 10 órákor
Sulyok István, d. u. 3 órákor
Kiss Ferenc.

Velencén d. e. 10 órákor Kiss
Károly, d. u. 3 órákor Kristóf
György legátus.

Réten (a Strada Consanziana,
v. Erzsébet-liget 20. szám alatt)
d. e. 10 és d. u. 4 órákor Szabó
Lajos szolgálg.

Husvét hétfőjén (ápr. 9.)

Olasziban délelőtt 10 órákor
Gulya Géza, este fél 6 órákor
Kristóf György legátus, a Hegyen
(Mélyárok-út, Szőke Sándor szőlő-
lőjében) d. u. 4 órákor Gulya
Géza.

Ujvároson délelőtt 10 órákor
Kristóf György legátus, d. u. 3
órákor Bíró Sándor legátus.

Velencén d. e. 10 órákor Bíró
Sándor legátus, d. u. 3 órákor
Sány Gusztáv.

Réten (a Strada Consanziana,
v. Erzsébet-liget 20. szám alatt)
d. e. 10 órákor Szabó Lajos
szolgálg, d. u. 5 órákor vallásos
délután.

Az evangélikusoknál:

Vasárnap délelőtt 10 órákor
ünnepélyes istentisztelet Urva-
csoraosztással. Előzőleg az evan-
gelikus énekar több egyházi
éneket ad elő Bálint Mihály
kántor-tanító vezetésével. Ezután
kéri az egyház az énekar tag-
jait, hogy pontosan jelenjenek
meg.

Hétfőn d. e. 10 órákor rendes
ünnepi istentisztelet.

* A NAGYVÁRADI ESTI-
LAP legközelebbi száma, a hus-
vét munkaszünet miatt, hedden
délben jelenik meg.

* Miloteanu közigazgatási
vezérfelügyelő visszautazott
Bukarestbe. Miloteanu belügyi
vezérinspektor, aki több mint
tiz napon keresztül vizsgálta a
város adminisztrációját, teg-
nap délután az expresszvonat-
tal visszautazott Bukarestbe
és csak a román husvétünnep-
ek után tér vissza Nagyvá-
radra.

* Munkáshir. A helyi mun-
kásszervezetek egy munkás-
zenekar felállítását határozták
el. Jelentkezéseket a zenekar-
ba elfogad a zenekar szervező
bizottsága minden nap este fél
7—8 óráig a Pável-utca 21.
szám alatti Munkás-Otthonban.

* A magyar hivatalos cáfolja,
hogy Bethlen Mussolinivel tár-
gyal. Budapestről jelentük: A
Magyar Távirati Iroda hivata-
losan cáfolja azokat a híreket,
amelyek Bethlen István gróf
magyar miniszterelnök olasz-
országi útját Mussolinival való
tárgyalásokkal hozza vonat-
kozásba. Bethlen nem tárgyal
Mussolinivel Milanóban, csu-
pán üdülési szempontok veze-
tik őt Velencébe. Mindennemű
külföldi hírek, amelyek poli-
tikai vonatkozásról számolnak
be, légből kapottak.

* Eljegyzés. Molnár Ist-
ván rendőrfelügyelő leányát
Bubikát, eljegyezte Gázd o-
vits Kálmán. (Minden külön
értesítés helyett.)

* Beketovot felesége köny-
nyelműsége kergette a halálba.
Budapestről jelentük: Beketow
Mátyás öngyilkosságának oká-
ról különböző verziók keringe-
nek. Az egyik verzió szerint a
cirkuszigazgató nemrég el-
hunyt leánya halála fölötti fáj-
dalmában követte el az öngyl-
kosságot. Viszont más források
Beketow feleségének könnyel-
mű életmódjában vélik megta-
lálni az okot. A cirkuszban rá-
jöttek, hogy Beketow két öt
kilós súlyt is elvitt magával az
utolsó útjára, nyilván azért,
hogy ezekkel a súlyokkal biz-
tossá tegye a vízbefulladását.

* Hírek Feder Baba táncis-
kolájából. Husvét vasárnap dél
után 5 órai, husvét hétfőjén es-
te 9 órai kezdettel a táncked-
velő fiatalság részére nagysza-
bású és ünnepi gyakorlati colo-
nok lesznek. Mindenkit szíve-
sen látunk. Kedden este pedig
a Demkő-társaság tartja rendes
coloniáját: erre is vendégek és
ismerősök szívesen láttatnak.

x Saját találmányu, eredeti
szabásu haskötő, melltartó uj-
donságokat készít egyéni ter-
metre, Kováts Sándorné, Ní-
gesztelep. Hírnevessz szakorvo-
sok által elismerve és ajánlva.
2.

Váradí árfolyamok

Pengő	28.10
Csehszék	4.76
Dollár	160.32
Dinár	2.83
Schilling	22.62
Márka	38.50
Francia frank	6.40

* Tolsztoj összes regényei-
nek és elbeszéléseinek új ki-
adása. Tolsztoj az emberi test-
vérség eszméjének nagy apos-
tola. Ellensége volt a hábo-
runak, a politikai, faji és vallási
határoknak, szóval mindannak,
ami embert elválaszt embertől.
Nagy emberi közösségről ál-
modozott, amely az evangé-
liumi szelidség és szeretet alap-
ján áll. Ezenfelül az írásnak is
olyan nagy művésze, hogy el-
sők között is legelső. Tolsztoj a
regényírás óriása. A Feltáma-
dás, a Karenin Anna, Háború és
Béke, Kreutzer szonáta és
egyéb regényei az emberiség
legnagyobb kincsei közé tartoz-
nak. Profétai önzetlenségével
és térítő erejével egész életén
át arra törekedett, hogy esz-
méi minél szélesebb népréte-
gekhez eljussanak. A Guten-
berg Könyvkiadó vállalat
Tolsztoj születésének századik
évfordulója alkalmából a nagy
orosz író szellemében vél cse-
lekedni, amikor műveit el akar-
ja juttatni a legszerényebb asz-
talra is. Aki a mai lapokban
megjelent hirdetési szedvényt
kivágja és Christensen és Tár-
sa (Gutenberg Könyvkiadóvál-
alat, Budapest, IV. Váci-utca
17.) címére beküldi, annak a
hirdetésben feltüntetett feltéte-
lek mellett ezeket a műveket is
ingyen küldi meg.

x Zongorahangolásokat ju-
tányosan és szakszerűen esz-
közöl, hívásra messze vidékre
is kimegy, zongoravásárlások-
nál mint szakértő díjtalanul és
mindkét elárúsító cégtől füg-
getlenül rendelkezésére áll a
vásárló közönségnek. Elője-
gyezni lehet a Kath. Kör ház-
nagy hivatalánál. Oláh Imre
okleveles zongorahangoló.

**3 sláger
Husvételre!**

Női Pántos 640
Férfi Fekete 740
Férfi Barna 790
Férfi Fekete 680
Férfi Barna Pántos 680

DERBY
Tavaszi
Carmen
cipő-újdonságok
gyönyörű választéka

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Vándorpoéta (Mágiya és élet), 10 felvonásban. A főszerepben Conrad Veidt és John Barrymore.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Feleségen vőlegénye és gazdag kísérő műsor. Tíz husvétit tojás körül kísorsolásra.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Vándorpoéta.

Hétfő: Vándorpoéta.

Kedd: Vándorpoéta.

Szerda: Vándorpoéta.

AZ APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor: Bánky Vilma és Ronald Colmann rádiótelefonon leadott parádés filmje: A szerelem éjszakája.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Bagdadi tolvaj! Douglas Fairbank legszebb filmje. 10 leies helyárak. A legszebb husvétit tojások tele cukorral kerülnek kísorsolásra.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: A Serelem éjszakája. Bánky Vilma és Ronald Colmann rádiótelefonon leadott parádés filmje.

Hétfő d. e. 11 órákor: Nyomorultak I. és II. rész egy-szerre. A legszebb husvétit tojások kerülnek kísorsolásra.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor: A szerelem éjszakája.

Kedd: A szerelem éjszakája.

Szerda: Sugár Baba, Budapest új táncsillaga lép fel a Gyermekbarát javára.

Jön! Pelikania királya. A legjobb Pat és Patachon film!

HEYMAN SZINKÖR

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor, a Fekete vénus.

Vasárnap délelőtt 11 órákor, extra super matiné: A sejk fia.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: A Fekete vénus.

Hétfő délelőtt 11 órákor, matiné: A csodadoktor.

Hétfő: 3, 5, 7 és 9 órákor: A Fekete vénus.

Jön: Beatrice Cenci, vagy a Vérpád szentje. Jön! A kiállítás és rendezés remekműve! Főszerepben Maria Jacobini.

Aszódi-hoz Sas palota

husvétra friss desszertek érkeztek

Finom főző csokoládé kilója 105 lei. Tűnk massa 110-130 lei. Csokoládé draszté kilója 100-140 lei. Husvétit tojás finom kilója 65 lei.

Ajándék-dobozok legfrissebb csokoládé-desszertekkel töltve, doboza 25 40-60 lei

Husvétit bárányok, nyulak 5 és 6 lei

Csokoládé-szivarok

Aszódi Sas palota

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

RÓNA fényképész műtermében. Alexandru (Teleki) utca 4. 6 darab művészi levelezőlap 120 lei; vagy 12 darab 1 művészi nagytáblával 250 lei. 162

HÖLGYEIM! az „Anchor” bélnéküli petroleumgázfűző mellett nincs győtrő konyahőség. Tökéletesen fűst és szagmentes elégs. Bebizonyított 70% tüzelőanyagmegtakarítás. Lerakat: Váradi Lajosnál, Avram Jancu (Kossuth) u. Sas-Palota. 293-1

LAKÁS

1000 csinos egy ágyas burozott szoba, központban azonnalra, világítás és takarítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropoli” szálloda portásánál. 3950

Bérházat keresek megvételre. Ajánlatokat a jelenlegi és békebej pontos jövedelmezőség feltüntetésével kérek „Készpénzfizetés” jellegre a Hegedüs Hirlapírodába. 905

ALKALMAZÁS

Tisztelettel minden szobaleányt hosszú bizonyítvánnyal, kéttagú családdal, magas fizetéssel azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 930

Téglagyárba munkavezetőt keresek, ki a cserép és téglagyártásban hosszabb ideig már volt alkalmazásban és kellő gyakorlattal bír. Cim: Gerlach M. Oradea, Bratianu (Szaniszló) u. 71. 925

Gőzfűrdői alkalmazásra, tyukszemvágáshoz és masszírozáshoz értő egyént keresünk a Vásfűrdőbe. 927

Tégla- és cserépetőket keresek, ki már nagyobb téglagyárban működött. Cim: Gerlach M. Oradea, Bratianu (Szaniszló) u. 71. 926

Suche zu meinem zweijährigen Sohn deutsches Kinderfräulein, wer zur Hausarbeiten mithilft. Adresse: Hegedüs Hirlapiroda. 924

ADÁS-VÉTEL

Eladó több jókarban levő zongora jutányosan. Ertekezni lehet a kath. kör háznagyi hivatalánál, Oláh Imre zongora hangolónál, mindennap a déli órákban 12-3 ig. 918

Csillagváros Centrala (Közép. u. 7. sz. ház nagy udvarral, új istálló és dísnőhizlaldával előnyös fizetési feltételekkel eladó. Nagyvárad Háztulajdonosok Bankja Parcul Traian Delavrancea (Ritoók) u. 2. 3709-2

Rakett, hurozás, javítás, 30 százalékkal olcsóbb, mint bárhol a „Lyra” hangszergyárban Cuza Voda (Szacsavay) utca 56. 3761

SZAKÁCSNŐNEK, házikisasszonynak egyformán nélkülözhetetlen az „Anchor” bélnéküli petroleumgázfűző. Nem fűstöl, szagtalan, üzembiztos, takarékos. Lerakat: Váradi Lajosnál, Avram Jancu (Kossuth) utca, Sas-palota. 293-2

Hármas Wertheim kassza eladó Hüliger Testvérek borkereskedésében Avr. Jancu (Kossuth) u. 16. 922

x Könyvujdonságot csak a Hegedüs Hirlapírodában

Mindenki
kóstolja
meg

DREHER
HAGGENMACHER
TAVASZI
SÜREIT

246-2

Vásároljon mindenki
kizárólag lugosi cserépet

mert:

345

„Házát a szerencse csak úgy leli,
Ha tetejét lugosi cseréppel fedi”!

Rapható minden jobb fakeskedésben az egész országban

Muschong Művek Cserépgyárai
és Lugosi Gőztéglagyár r.t. Lugoj

Garderobszekrény, fotellek hányzóasztal, butorok, könyvesadók Pável-utca 6. ajtó 2.

KÜLÖNFÉLÉK

Mondain táncokból különadok precíz oktatással. Egy-két alatt elsajátíthatja a legújabb t. kat. Cimeket a Hegedüs Hirlapírodába kérek.

JÓFORGALMU pékség város központjában lak egyútt kiadó. Cim a kiad vatalban.

Sürgősen vennék gyárhely készpénzért circa 350 négyszter beépített területtel. Cim: C gariu (Uri)-u. 7.

Üzlethelyiség a város közjában, irodának is nagyon meg hatalmas világos helyiség, igen nyös feltételek mellett azonn adó. Cim a Hegedüs Hirlapíro

MEGÉRKEZIE

a legolcsóbb és legmoderne

RÁDIÓ

készülékek és alkatrészek

Villanyserelések jutányos ár

RÁDIÓ-SZALON

lerakata Gen. Moşoiu (Kert)-u

Nyugodtan fog aludni. ha

„Express-poloskairto

használ, mely által a poloska is elpusztulnak. Kapható kizárólag 15 Leiért Stern S. En festék- és keféaru üzletében Or Nic Iorga (Zöldfa)-u. 10.

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelemfestő

Take Ionescu Körös-utca Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand

ESŐERNYŐ

LEGOLCSÓBB A KÉSZÍTŐN

ROSENBERG

TESTVÉREK

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa utca) Behúzás javítás gyorsan kész

Használjon kizárólag csak

SPHINX

legfinomabb táblaolajat

Kapható 1-5 és 10 kg bobaokban minden fűsz csemégyüzletben és boba gában

Fischer Emil

ORADEA

Parcul Stefan Cel Mare (volt Tisza Kálmán)-tér

Telefon: 962